

відчуті власні сили до подолання травми. Взагалі на заміну однозначним оцінкам відсутності позитивного впливу наслідків психотравм на успішність самоактуалізації людини у сучасній психології існує уявлення, що наслідки психологічних травм, особливо з соціальним компонентом, можуть бути позитивними, тобто корисними, або навіть приємними, еустресовими, а також збільшувати тривалість життя людини.

Отже, самоінтерпретація, а точніше, переінтерпретація себе виступає механізмом подолання особистістю психологічної травми через процедуру переосмислення своїх властивостей, здатностей, вчинків, думок, цінностей. У самоінтерпретації відбувається нове для особистості бачення себе у нових умовах, що має сприяти визначенню її позиції та впевненості у собі.

### Література

1. Решетников М.М. Психическая травма / М.М. Решетников. - СПб: Институт Психоанализа, 2006. – 322 с.
2. Славская А.Н. Личность как субъект интерпретации / А.Н.Славская. – Дубна: Феникс, 2002. – 240 с.
3. Сурякова М.В. Здатність до інтерпретації в контексті особистісного розвитку людини / М.В. Сурякова // Науковий вісник Херсонського державного університету / Серія: Психологічні науки.– Херсон: ХДУ, 2015. – Випуск 5. – С. 65-69.

**Шинкаренко І. О.**

кандидат філософських наук, доцент,  
доцент кафедри філософії та політології  
(Дніпропетровський державний  
університет внутрішніх справ)

## ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Питання виявлення і попередження суїцидальної поведінки працівників Національної поліції є актуальним на сьогоднішній день. Потрібно вказати, що сьогодні світова практика свідчить, що потреба в наданні психіатричної допомоги працівникам поліції неухильно зростає. І це збігається з державними інтересами багатьох країн, адже належить до сфери внутрішньої національної безпеки.

Випадки самогубств працівників Національної поліції привертають увагу через особливий статус цієї професії. Проблему суїциду серед працівників поліції почали вивчати вітчизняні психологи та конфліктологи, використовуючи досвід американської поліції та поліції країн Європи.

Подібна криза може виникнути раптово, але, як правило, психологічна напруга накопичується протягом тривалого періоду та включає в себе

різноманітні негативні емоції та переживання. Вони накладаються одні на інші, занепокоєння переходить в тривогу, тривога трансформується у безнадійність. Людина втрачає віру в себе, у здатність подолати несприятливі обставини, виникає внутрішній конфлікт «неприйняття самого себе», «самозаперечення», з'являється відчуття «втрати сенсу життя». Давно не секрет, що соціальні проблеми штовхають поліцейського на суїцид, але від цього нестає легше, бо у свідомості пересічних громадян психічно неврівноважена людина з табельною вогнепальною зброєю в руках – явище вельми загрозове. Оскільки, проектуючи поведінку суїцидента в поліцейських погонах, громадянин не може бути стовідсотково впевненим у тому, що завтра психічний розлад не штовхне правоохоронця спрямувати дуло пістолета не в бік власної скроні, а в бік протилежний – в бік тих проблем, які штовхають його на крайній крок.

З огляду на вищевикладене, слід підкреслити, що профілактиці та ранній діагностиці суїцидальних проявів, а також якісному проведенню виховної роботи з особовим складом Національної поліції в значній мірі сприятиме виконання наступних заходів.

Начальникам органів і підрозділів Національної поліції необхідно:

1. Взяти під особистий контроль роботу щодо попередження випадків самогубств серед особового складу. негайно інформувати відділ соціальної роботи та психологічного забезпечення про співробітників з вираженими відхиленнями в поведінці, що висловлюють наміри вкоротити життя самогубством, що зловживають спиртними напоями.

2. З метою профілактики нервово-психічних розладів у співробітників Національної поліції, які працюють в умовах підвищеного фізичного і психічного напруження і ризику, психологам Національної поліції направляти в Центр психологічної допомоги Національної поліції осіб, які побували в екстремальних ситуаціях (застосування зброї на ураження, поранення та виконанні службових обов'язків, що були свідками загибелі товариша та ін.) для поглибленого психолого-психіатричного обстеження і психокорекції.

3. Планування і проведення індивідуально-виховної роботи з особовим складом здійснювати з урахуванням індивідуальних особливостей особистості та даних, отриманих при вивченні морально-психологічної обстановки на службі і в побуті (поведінку співробітників в побуті, морально-психологічна ситуація в родині, міжособистісні відносини в колективі, задоволеність службою, проблеми і потреби співробітників). Для цього психологам організувати якісне вивчення особистісних особливостей співробітників, процесу адаптації в колективі та соціально-психологічний мікроклімат в ньому. Надавати психологічно обґрунтовані рекомендації керівництву по організації ІВР і вдосконалення мікроклімату в колективі.

4. При закріпленні табельної зброї на постійне носіння за співробітником Національної поліції в обов'язковому порядку враховувати рекомендації старшого психолога з додатком до необхідних матеріалів психологічної характеристики.

5. Практичним психологам в системі службової підготовки організувати проведення занять з особовим складом з психологічної підготовки співробітників, в ході яких особливої уваги приділяти питанням:

1) психологічна стійкість і надійність дій працівника Національної поліції в екстремальних умовах професійної діяльності;

2) самоконтроль співробітника Національної поліції та шляхи його формування;

3) вміння професійного спілкування працівника Національної поліції;

4) аналітико-психологічні вміння, розуміння і оцінка обстановки співробітником Національної поліції.

Управлінню по роботі з особовим складом Національної поліції області необхідно:

1. За кожним фактом суїциду проводити ретельне службове розслідування комісією в складі представників інспекції з особового складу, групи психологічного забезпечення.

2. Відділу соціальної роботи та психологічного забезпечення підготувати тематику обов'язкових лекцій з психологічної підготовки з зазначенням списку рекомендованої літератури.

3. Відділу соціальної роботи та психологічного забезпечення підготувати і провести зональні заняття з керівництвом і практичними психологами Національної поліції з конкретними рекомендаціями і практичними прикладами.

4. Підготувати та направити на робочі місця заходи щодо профілактики суїцидів та інших відхилень у поведінці співробітників Національної поліції.

Отже, зменшенню кількості суїцидальних випадків серед особового складу сприяє поєднання таких важливих факторів, як: постійна увага керівництва ГУНП України до питань профілактики загибелі й травматизму серед особового складу органів та підрозділів Національної поліції; спільна робота працівників служби психологічного забезпечення, центрів психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного відбору ВОЗ-СОЗ МВС, підрозділів інспекції з особового складу, спрямована на профілактику самогубств; звільнення з підрозділів Національної справ працівників, схильних до девіантної поведінки (які входили до так званої «групи ризику»); здійснення реальних заходів з питань поліпшення соціально-економічної ситуації в державі, що призвели до суттєвого зняття напруженості, поліпшення психологічного клімату в сім'ях працівників Національної поліції.

## Література

1. Порфімович О. Л. Вплив суїцидів серед окремих працівників міліції на формування іміджу системи МВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1309>
2. Абрамов А.В., Омелянович В.Ю. До питання про використання психофізіологічних методів дослідження в діагностиці аутодеструктивної поведінки у хворого посттравматичним стресовим розладом // Суїцидологія. Теорія та практика. – К., 2008.
3. Бекешкіна І.Е. Сенс життя і моральна самореалізація // В кн.: Життєвий шлях особистості. Під ред. Сохань Л.В. – К. : Наукова думка, 1987.
4. Бородин С.В., Михлин А.С. Мотивы и причины самоубийств», в сб. Актуальные проблемы суицидологии. – М., 2007. – С. 28-43.
5. Донченко Е.А. Внутрішні психологічні протиріччя як регулятор життя людини // В кн.: Життєвий шлях особистості. Під ред. Сохань Л.В. – К. : Наукова думка, 2008.
6. Коржевская В.Ф. Аналіз причин і мотивів самогубств // Актуальні проблеми теорії і практики судової медицини. – Л., 2008.
7. Мартинюк І.О. Структура і динаміка життєвих цілей особистості. Під ред. Сохань Л.В. – К. : Наукова думка, 2007.
8. Омелянович В.Ю. До питання про дослідження особистісних особливостей співробітників органів внутрішніх справ, які вчинили завершений суїцид в стані алкогольного сп'яніння // Суїцидологія. Теорія та практика. – К., 2008.
9. Полякова І.В. Про некоторые аффективные реакции у суицидентов // Научные и организационные проблемы суицидологии. – М., 2013.
10. Сохань Л.В. Соціальні передумови формування життєвого шляху особистості // В кн.: Життєвий шлях особистості. Під ред. Сохань Л.В. – К. : Наукова думка, 2014.

**Клименова О. М.**

доцент кафедри українознавства та іноземних мов  
(Дніпропетровський державний  
університет внутрішніх справ)

## **ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИХ ПРИЙОМІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Внесення вивчення іноземної мови до освітніх програм вузів базується на принципах багатокультурності і варіативності освіти. Реалізація процесу навчання у вищій школі англійської мови відбувається в умовах оволодіння новою мовою на основі вже сформованих навичок і вмінь володіння рідною мовою. Незважаючи на значні досягнення у галузі методики навчання іноземної мови, недостатньо вивченими залишаються психолінгвістичні аспекти навчання лексики англійської мови як іноземної після рідної у вузах. Нашою метою є дослідження психологічних і лінгвістичних аспектів формування лексичної компетентності курсантів у процесі навчання англійської мови. Згідно з положеннями Рекомендацій Ради Європи з мовної освіти всебічний розвиток лінгвістичного репертуару, що включає в себе усі мовні здібності, становить